

MMO'DAN İZGAZ ÖZELLEŞTİRMESİNE KARŞI

DAVA

İZGAZ, Anayasa ve Doğalgaz Piyasası Yasası'na aykırı bir şekilde özelleştirilmek isteniyor...

TMMOB Makina Mühendisleri Odası, Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş.

özelleştirmesinin ardından, İzmit Gaz Dağıtım A.Ş. (İZGAZ) özelleştirmesine ilişkin Kocaeli Belediye Meclisi Kararı ve ihale ilanının yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle Danıştay'da bir dava daha açtı.

Dava, İZGAZ özelleştirmesinin yasal dayanağının bulunmaması ve Anayasa'ya aykırılığı, doğal gaz dağıtımını özelleştirmesinin mülkiyet devri yoluyla yapılmasının kamu yararına ve hukuka aykırılığı ve dağıtım hizmetinin özelleştirilmesinin özel hukuk sözleşmeleri yoluyla yapılamayacağı gerekçeleriyle açıldı.

Türkiye'de sanayiye en yüksek oranda doğal gaz arz eden ve Türkiye sanayisinin can damarı olan Kocaeli sanayisi ile 200 bin konuta 2 bin 400 km doğal gaz şebekesiyle hizmet veren İZGAZ'ın özelleştirilmesine ilişkin önce 17 Temmuz, daha sonra da 14

Ağustos'ta yapılması öngörülen ihale işlemi ve bu ihale işleminin dayanağı olan Kocaeli Belediye Meclisi Kararı Makina Mühendisleri Odası'na Danıştay'da dava konusu yapıldı.

Makina Mühendisleri Odası, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ve iştiraklerine ait İzmit Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin yüzde 100'üne tekabül eden hisselerinin blok satış yöntemi ile özelleştirilmesine ilişkin 23 Mayıs 2008 tarih ve 26884 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ihale ilanı ve bu ilanın dayanağı olan Kocaeli Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 18 Nisan 2008 tarih ve 214 sayılı Kararı'nın yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle Danıştay'da dava açtı. Dava gerekçeleri özetle şöyle:

ANAYASA VE DOĞALGAZ PIYASASI YASASI'NA AYKIRI

I. İZGAZ özelleştirilmesinin yasal dayanağı bulunmamakta, İZGAZ Anayasa ve Doğalgaz Piyasası

Yasası'na aykırı bir şekilde özelleştirilmek istenmektedir.

■ 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Yasası'nın geçici 3. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde Eskişehir ve Bursa, (e) bendinde ise Ankara açısından doğal gaz dağıtımının özelleştirilmesine ilişkin özel düzenlemelere yer verilmiş, bunların dışındaki belediyelere ilişkin doğal gaz dağıtım işlerinin özelleştirilmesine yönelik ise herhangi bir hükme yer verilmemiştir.

Oysa Anayasa'nın "Devletleştirme ve Özelleştirme" başlıklı 47. maddesinin 3. fıkrasında "Devletin, kamu iktisadi teşebbüslerinin ve diğer kamu tüzelkişilerinin mülkiyetinde bulunan işletme ve varlıkların özelleştirilmesine ilişkin esas ve usuller kanunla gösterilir" hükmü bulunmaktadır. Buna göre, kamuya ait hangi kuruluşların özelleştirilebileceği ve bu özelleştirmenin esas ve usullerinin bir yasal düzenlemeyle açık bir şekilde

Hukuk

belirtilmesi gerekmektedir, İZGAZ A.Ş'nin özelleştirilmesine ilişkin yasal bir düzenleme bulunmamaktadır.

■ Her ne kadar Doğalgaz Piyasası Yasası'nın geçici 3. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, Eskişehir, Bursa ve Ankara dışında kalan diğer tüm belediyeler için genel düzenlemeye yer verilmiş olmakla birlikte, bu bent geçici bir hüküm ifade etmekte ve özelleştirmeden de bahsetmemektedir. Kaldı ki bu geçici hüküm belirli bir süreyi öngörmekte ve bu süre de dolmuş bulunmaktadır. Bu nedenle bu bendin uygulanma olanağı da ortadan kalkmış durumdadır. Dolayısıyla bu hükme dayalı olarak bir özelleştirme işleminin gerçekleşmesi de olanaklı değildir. İZGAZ'ın ya da Eskişehir, Bursa ve Ankara dışında kalan diğer belediyeler ile belediye şirketlerine yürütülen doğal gaz dağıtım işinin özelleştirilmelerine yönelik başka herhangi bir yasal düzenleme de bulunmamaktadır.

Dolayısıyla Anayasa gereği özelleştirilmesine ilişkin herhangi bir yasal düzenleme bulunmayan İZGAZ'ın özelleştirilmesine yönelik tesis edilen dava konusu işlemlerin iptali gerekmektedir.

II. Doğal gaz dağıtım faaliyetlerinin özelleştirmesinin şehir içi dağıtım şebekelerinin mülkiyetinin devri yoluyla yapılması Anayasa, kamu yararı ve hukuka aykırıdır.

Diğer yandan söz konusu özelleştirmenin şehir içi dağıtım şebekelerinin mülkiyetinin devri yoluyla yapılması, Anayasa'nın 2. maddesinde düzenlenen sosyal devlet ilkesine; 168. maddede düzenlenen tabii servet ve kaynakların

işletilmesine; 35. maddede düzenlenen mülkiyet hakkına ilişkin hükümlere; mahalli idareleri düzenleyen 127. madde ile kamu hizmetlerini düzenleyen 128. maddesine aykırıdır.

Dava konusu edilen işlemlerde lisans süresi olan 30 yıl boyunca şehir içi doğal gaz dağıtım şebekesinin işletme hakkının devredileceği, bu süre sonunda ilgili kamu idaresine iade edileceği yolunda herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Bu haliyle yapılan özelleştirmeyle; diğer tüm menkul ve gayrimenkuller yanında, dağıtım altyapı tesislerinin mülkiyeti de devredilmek istenmektedir. Mülkiyetin sınırsız, süresiz bir hak olduğu, ikinci bir doğal gaz şebekesinin kurulmasının fiziki ve ekonomik olarak olanaksızlığı, lisans süresinin Yasa gereği 30 yıl olduğu ve en önemlisi de doğal gaz gibi kamunun temel ihtiyaçlarından olan bir enerji dağıtım şebekesi mülkiyetinin kamu idaresinde kalması gerekliliği birlikte değerlendirildiğinde; mülkiyetin devrini içeren dava konusu işlemlerin, kamu yararına ve hukuka aykırı olduğu açıktır.

III. Doğal gaz dağıtım faaliyetinin özel hukuk sözleşmeleriyle gördürülmesi mümkün değildir.

Anayasa'nın "Devletleştirme ve Özelleştirmeyi" düzenleyen 47. maddesinde; kamu idarelerince yürütülen hizmetlerin özel hukuk sözleşmeleriyle gördürülebilmesi ancak yasada açık hüküm bulunması koşuluna bağlanmıştır. İZGAZ özelleştirmesinin yasal dayanağı olarak 4646 sayılı Kanun'un geçici 3. maddesinin (b) bendinin gösterilmesi halinde; bu Yasa hükmünde bu konuda herhangi bir açık belirleme bulunmadığı görülecektir. Doğal gaz dağıtım faaliyetinin niteliği gereği bu faaliyetin devri ancak imtiyaz sözleşmesi yoluyla olasıdır. Söz konusu özelleştirmeye ilişkin tanıtım dokümanı, şartnamesi ve ek'leri incelendiğinde, yapılacak devire ilişkin sözleşmenin özel hukuk sözleşmesi niteliğinde olduğu görülmektedir. Dava konusu işlemler bu açıdan da hukuka aykırıdır ve iptali gerekmektedir. ■

